

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖
 วิธีตัดราคา

พูดก็เสียงไม่ออกไม่ทราบว่าเป็นยังไง อย่างนี้ละเสียงแหบ พูดออกมานี้มันจะได้ยินหรือเปล่า พูดไม่มีเสียงเลยมันค่อยเปลี่ยนของมันไปๆ หมดสภาพไปเรื่อยๆ นั้นแหละ

โธ้ย ลำบากนะผมอยู่ที่นี้ แหกคนกวนจริงๆ นะ จนเรียกว่าอยู่วัดไม่ได้นะ หาหลบหาซ่อนนอนในรถไฟไป นั้นละระงับชั้นรถเวลานอนในรถไฟ ระงับชั้นรถ สงบธาตุชั้นรถไปโน้นนั้น แล้วแต่มันจะหลับจะตื่นเมื่อไร แต่ว่าจิตกับชั้นรถระงับกันอยู่ในนั้นไม่ออกข้างนอก นี่ก็นอนตั้งแต่ไหนไม่รู้แหละ ไปลุกเอาโน้น บ้านพาน จวนจะถึงสกลนครยังอีกไม่ถึง ๔๐๐ เส้น เลยบ้านดงมะไฟไปแล้วจึงลุก อย่างนั้นแล้ว อย่างนั้นเป็นความสบายสำหรับผมเองนะ จากนั้นก็เข้ากราบพ่อแม่ครูจารย์ ไปนั้นคนก็รุมพวกกรุงเทพฯ พวกไหน เราก็อนุโลมผ่อนผันพูดกับเขาเสียบ้างนิดหน่อย จากนั้นมาอยากนอนก็นอนมาเรื่อย สงบอารมณ์ในรถไฟสะดวกสบาย อยู่ในนี้ โธ้ย ไม่ได้นะ แหม

ออกมานี้ลองดูซินะ อยู่ไหนแตกมาหมด รุมตลอดไปเลยนะ เราก็ไม่ใช่ปลาเน่า จะมารุมเราทำอะไร รำคาญ จึงไม่ออกมา ออกมาตะกั้มน้ำดูกุฎิ มันอยู่ตามแถวนั้นก็รุมไปด้วย เข้าดูกุฎิ ออกจากนั้นออกไปโน้นเลย พอไปถึงประตูก็หักเข้าทางนี้ออกเลยขนาดนั้นนะ โห มันเปื้อมันเอือมระอา ไม่อยากเล่นกับอะไร ได้ยินแต่ชื่อแต่เสียงเห็นในทีวี อยากกราบอยากไหว้ เราเห็นใจอันนั้นแต่มันไม่คุ้มค้ำกับเรื่องของเรานะซิ เพราะฉะนั้นจึงต้องหลบต้องหลีก

เราอยู่คนเดียวเราไม่มีอะไร เรามีค่ามาก ดีไม่ดีมารุมเราอย่างนั้นมันมีค่าอะไร เนะสร้างความกังวลลำบากลำบากในธาตุชั้นรถของเรา เขาก็ได้เช่นดีใจนิดหน่อยเท่านั้นเอง จึงต้องลำบากมากนะผม ยิ่งลำบากเข้าไปทุกวันๆ ไม่ได้เป็นความสะดวกสบายไปที่ไหน เพราะคนรู้ทั่วโลกกว้างเลย ไม่ได้รู้เพียงเมืองไทยนะรู้ทั่วโลก ไปเมืองไทยไปที่ไหนก็ไปซิ ก็เขาเห็นในทีวีหมดแล้ว กวนทั้งนั้นแหละ จึงไปในเวลาที่มีการมีงานมีเหตุมีผลมีหลักมีเกณฑ์ ไปเป็นระยะๆ ทนเอาอย่างนั้นแหละ จะมารุมอย่างนั้นตลอด โธ้ย ไม่ได้นะ ลำบากรำคาญจริงๆ

การเทศน์ว่าการก็ตั้งหน้าตั้งตาเทศน์เสียในขณะนั้น พอจบแล้วก็วางไปเป็นระยะๆ จิตนี้ไม่ได้ยั่วเย้ากับใครนะ ใครจะมายั่วเย้ากับเราจึงไม่ได้ วางออกมาแบบเข้ามาสู่สมมุติเป็นบางกาลบางเวลาที่เห็นสมควรๆ เท่านั้น เรื่องจิตนี้ โอ้ พิลึกพิลันนะ ผม

จึงอยากให้เพื่อนฝูงทั้งหลายสนใจกับธรรมของพระพุทธเจ้านะ เลิศขนาดไหนพูดไม่ได้เลย พูดไม่ได้ ฟังไม่มีใครรู้เรื่อง นี่ละที่พระพุทธเจ้าท้อพระทัยจึงได้พูด อย่างเทศน์เมื่อเข้านี้มันผางๆ ออกเห็นใหม่นั้น ไม่ได้วัดรอยพระพุทธเจ้าอย่างว่า เมื่อมันเป็นขึ้นเต็มเหนียวแล้วมันพุ่งออกมาเลย กำลังของธรรมของความอัศจรรย์ ใครจะมีเจตนาอะไรไปวัดรอยพระพุทธเจ้า ไปเป็นคู่แข่งชั้นพระพุทธเจ้า กราบจนสนิทในหัวใจแล้วจะไปมีเจตนาอะไรแม้แสบหนึ่งก็ไม่มีเลย แต่โลกมันฟังเป็นความสกปรกไปหมดนะซิ อันนี้ที่ทุเรศเพราะโลกสกปรก เอาความสะอาดเข้ามาไม่ได้ต้องเอาแต่ความสกปรกกว้านเข้ามาๆ โลกเป็นอย่างนั้น

ธรรมชาตินี้มันไม่ได้เหมือนอะไรเลยจะให้ว่าไง นี่ละผลแห่งการปฏิบัติๆ มานี้แทบล้มแทบตาย เรียกว่าผมหนักที่สุดเรื่องความเพียร พูดให้ใครฟังไม่ยอมมีใครเชื่อ นะ มันเป็นในเจ้าของเองในนิสัย แล้วเด็ดเสียด้วยนะ ว่าอย่างไรแล้วเด็ดขาดเสียด้วยว่าให้เจ้าของนี่ยิ่ง ว่าเอานะเท่านั้นละ เคลื่อนไม่ได้เลยเหมือนหินหัก จะเอามาต่อกันมันก็เป็นรอยต่อเสีย มันไม่เป็นหินธรรมชาติ ถ้าลงได้เอาหนาวางมันขาดไปเลย มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ จิตนี้ รู้สึกว่าจะผิดแปลกทั้งหลายอยู่มากทีเดียว จิตผมนะ พูดอย่างนี้คนก็อาจจะว่าโอ้อวด เอาความจริงมาพูด ส่วนมากจะไม่มีใครเหมือนนะ อย่างดูหมู่เพื่อนอยู่ในวัดนี้ผมทนดูเอาเฉยๆ นะ เหมือนขอนแก่นๆ ก้างๆ ดูอะไรๆ คนจะแกกิลเลส่ากิลเสกกับกิริยาอาการอย่างนั้นมันเข้ากันไม่ได้ คือธรรมะจะเด็ดๆ เพื่อมรรคผลนิพพาน แล้วกับสิ่งเหล่านี้มันก็เข้ากันไม่ได้ มันแก้งๆ ก้างๆ

โถ เวลาถึงขั้นอัศจรรย์ แหม ไม่เคยคาดเคยคิดไว้เลยนะ นี่ละหลักธรรมชาติขึ้นแท้ๆ ไม่ถามใครทั้งนั้น เป็นหลักธรรมชาติของตัวเอง เมื่อเหตุผลพร้อมกันแล้วผิงออกมา โถ แต่จิตเรานี้มันมีนิสัยเด็ดอยู่มาตั้งแต่ขรราวาส กับความจริงนี้มี รู้ชัด แต่ก่อนไม่ได้คิดว่าเป็นอรรถเป็นธรรมอะไรแหละ ตามนิสัยตามวาสนาอะไร ตามประสาว่าเงินเออะ แต่การคบค้าสมาคมนี้มันหากมีอยู่ในจิตนะ ถ้าคนไหนแหละๆ แหละๆ ไม่อยากเล่นด้วยนะ แล้วยังเป็นคนเห็นแก่ตัวคนตระหนี่ถี่เหนียวนี้เข้าไม่ได้นะ ตั้งแต่เป็นขรราวาสก็ไม่เข้า เราก็เป็นเราธรรมดานะ แต่มันหากแปลกต่างกันให้เข้าไม่ได้มันแหละ เพราะนิสัยเราก็เป็นเหมือนโลกทั่วๆ ไปไม่ตระหนี่ถี่เหนียว

ทำงานที่ไหนหมู่เพื่อนรุมเลยละ เราไปทำงานที่ไหน เพราะเราไม่เห็นแก่ตัว มีมากมีน้อย ได้มากได้น้อยแจกกันทั่วถึงหมด ดีไม่ดีเจ้าของได้น้อยกว่า ที่จะให้ได้เสมอหมู่เพื่อนนี้ แหม มันควรจะเสมอจริงๆ ถึงจะเสมอ ถ้าจะไม่เสมอเราต้องลดของเราลงหากเป็นในจิตเอง เพราะฉะนั้นเพื่อนฝูงจึงมีมาก ไปที่ไหนทำการทำมาหากินอะไรก็ตาม เพราะเราพูดให้มันตรงเลย นิสัยเราไม่ใช่นิสัยคนขี้เกียจ นิสัยเอาจริงเอาจัง ทำแหละๆ

แหละ ๆ อ่อน ๆ แอ ๆ ไม่นะ นิสัยเป็นอย่างนั้น ก็เข้ากันได้กับที่โยมพ่อพูดนั้น โยมพ่อ โยมแม่ก็ไม่เคยชมเรา แต่ไว้ใจอยู่ในตัว เวลาปล่อยให้เราทำงานอะไรแล้วนี้ โห พวก น้อง ๆ อยากแตกหนี เหมือนกับว่าจะร้องให้ตาม ถ้าพ่อแม่ไม่ได้ไปด้วยมันเอาจริง ๆ จริง ๆ นะ คือเอาแทนพ่อแทนแม่อย่าให้ได้ต้องติ โน่นนะเป็นอย่างนั้นนะ ถ้างงได้ทำ อะไรเป็นอย่างนั้น

เพราะฉะนั้นมันถึงมาฟ้องแม่ พวกน้อง ๆ ก็อย่างเขียนไว้นั้นแหละ มีเขียนไว้ หรือเปล่าไม่รู้มันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ แม่ไม่ไปด้วยนะ นั่นละสูไม่เป็นที่ตาสะแตก ให้มัน ตัดเอาอย่างนั้นพอดี เป็นอย่างนั้นละถ้ามีเราเป็นหัวหน้างาน ถ้าไปกับพ่อกับแม่ก็ ธรรมดา ขึ้นเมื่อไรก็ขึ้น หยุดเมื่อไรก็หยุด ไม่ว่าเกี่ยวข้าวเกี่ยวน้ำไม่ว่าดำไรดำนาอะไร ทำงานอะไรได้เกี่ยวข้องก็เป็นส่วนรวม ให้เราเป็นหัวหน้างานเป็นอย่างนั้นละ พวก น้อง ๆ โอ้ย มันจะตายละ ถ้าพ่อแม่ไปด้วยเป็นหัวหน้างานแล้วเราก็คือธรรมดา เหมือนกันหมดเลย มันเป็นอย่างนั้นนิสัยอันนี้นะ พ่อจึงได้มายกเอาตอนนั้นละ ตอน น้ำตาร่วงมาที่เราไม่บวชให้ เสียใจมาก กำลังรับประทานเป็นวง ๆ เราไม่ลืมนะ โอ้ย ฝัง ลึกมาก นี่ละที่เหตุจะได้บวช น้ำตาพ่อนะ ถ้าไม่มันยังจะไม่บวชนะ พอน้ำตาพร่อง โอ้ โห สะดุดตึ้งเลยทีเดียว ลูกออกจากที่รับประทานไม่อิ่มนะ ลูกหนีเลย สะเทือนใจหนัก พอฟังจบเท่านั้นแหละ

เออ ลูกก็ก็มีหลายคน คนเหล่านั้นกูไม่ค่อยหวังพึ่งมันอะไร ๆ แแหละ แต่ไอ้บัวนี่ กูพึ่งได้เลย ถ้างงมันได้ทำอะไรแล้วการงานอะไรกูสู้มันไม่ได้ นี่อันนี้มันไม่ลืมนะ ถ้างง มันได้ทำอะไรแล้วกูสู้มันไม่ได้ แต่มาลงจุดนี้ที่มันไม่บวชให้นี้ เวลากูตายแล้วถ้าไอ้มัน ลากกูขึ้นจากนรกไม่ได้ ไม่มีใครจะลากกูนะลูกทุกคน กูนี้ต้องจมในนรกไม่มีวันฟื้น ขึ้นมาได้เลย พอว่านั่นน้ำตาร่วงลง แหม สดสังเวชปึ้งเลยทันที กูอาศัยมันคนเดียว เท่านั้น ลูกผู้ชายมีสามสี่คน แล้วมาลงแต่เราคนเดียว เวลาลงนี่ย่อ ๆ เพื่อจะทุ้มลงเราก็รู้ แต่ก่อนไม่ย่อแต่หากรู้ว่าไว้ใจอยู่ตลอด ถ้างงเราได้ลั่นคำอะไรแล้วพ่อนี้เชื่อนะ เพราะ พูดจริงทำจริง ตอนเป็นฆราวาสเป็นอย่างนั้น

หากมีอุบายละพ่อพูด เอ้อ กูอยากไปรู่ระนั้นรู่ระนี้ แต่ไม่มีใครทำงานให้กูอย่าง นั้นอย่างนี้ พอเราฟังแล้ว เอ้อ ไปเสียผมจะทำให้ เท่านั้นแหละ โอ้ย อยากเตรียมของ เดียวนั้นเลย คือมันจริงจริง ๆ ถ้างงได้ลั่นคำแล้ว มานี่เรียบเลยแหละ เพราะฉะนั้นจึงว่า กูสู้มันไม่ได้ ไว้ใจทุกอย่างถ้างงได้ทำอะไร จะมาชู้ ๆ ซี้ ๆ ให้พ่อแม่ได้ตำหนินี้ไม่มีเลย สำหรับผมเองไม่มี ถ้างงได้ลงมือทำอะไรแล้ว พ่อจึงได้ว่ากูสู้มันไม่ได้ นี่เวลาบวชมันก็ จริงทางบวช จริงทุกอย่างนะ พระวินัยไม่เคยมีเจตนาจะข้ามเกินเลย ระลึกไม่ได้เลย ความหิริโอตตัปปะ รักสงวนมากในพระวินัยเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนธรรมมันก็ผิด ๆ

พลาดๆ หากได้ตำหนิตนเองไปเรื่อย ๆ อ่านไปดูไป เออ ตรงนี้เราก็เคยเป็นท่านตำหนิ
ว่าจันเราผิดมาแล้วนี่ แน่ะ ผิดมาแล้วๆ ส่วนวินัยไม่มีบอกตรงๆ เลยผมไม่เคยมี
เข้มงวดกวดขันมาก ไปที่ไหนอบอุ้มๆ ตลอด เข้าในป่าในเขาเพียงศีลเท่านั้นพอจะ
อบอุ้มหมดเลย ไม่เดือดร้อน แทนที่ไปจะกลัวตายกลัวเป็นอะไรนี่ อาศัยศีลเท่านั้น
อบอุ้มแล้ว ตายก็ไม่ตกนรก เป็นอย่างนั้นนะ เรื่องศีลนี้รักษา

แล้วจึงมาเห็นที่พระพุทธเจ้าท่านทรงแสดงไว้กับพระอานนท์ ดูก่อน อานนท์ จะ
มาหวังอะไรกับเราอีก ที่พระอานนท์ทูลอาราธนาให้ท่านทรงพระชนม์อยู่เป็นเวลานาน
ไม่ยากให้หินพพานง่าย ๆ อานนท์ มาหวังอะไรกับเรา ถ้าพูดภาษาของเรา เราก็ยังเหลือ
แต่ร่างกระดูกเท่านั้นเอง ธรรมและวินัยอะไรเราสอนไว้หมดแล้ว แล้วจะมาหวังอะไรกับ
เราอีก ธรรมวินัยนี่นะ จากนั้นท่านจึงยื่นเข้ามาอีกว่า พระธรรมและพระวินัยนั้นและจะ
เป็นศาสดาของเธอทั้งหลายแทนเราตถาคตเมื่อเราตายไปแล้ว นั้น ดูก่อน อานนท์ เมื่อ
ยังมีผู้ปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัยอยู่ พระอรหันต์ไม่สูญจากโลกนะอานนท์ มันถึงใจ
ทั้งนั้นนะ นี่เราก็เคยประคองรักสงวนพระวินัย ธรรมเรายังไม่เข้าใจอะไรนักเลยยกไว้เสีย
ทำความเชื่อ ๆ ซ้ำ ๆ แต่พระวินัยนี้แม่นยำมากทีเดียว

ท่านว่าพระธรรมกับพระวินัยนั้นแล จะเป็นศาสดาของเธอทั้งหลายแทนเรา
ตถาคตเมื่อเราตายไปแล้ว นี่เป็นบทสำคัญมาก ขอให้หมู่เพื่อนยกเอาหลักธรรมหลัก
วินัยนี้มาติดแนบกับใจ ประคับประคองด้วยความมีสติปัญญาความพากความเพียร
ความระมัดระวัง อย่าให้กระทบกระเทือนศาสดาด้วยการข้ามเกินธรรมวินัย ให้มีความ
ประคองศาสดาอยู่ด้วยหิริโอตตตปปะ สะดุ้งกลัวต่อบาปต่อกรรม ตามพระวินัยที่ทรง
ห้ามไว้แล้วอย่างใด อย่าพากันฝ่าฝืนนะ ไปที่ไหนเราจะมีศาสดาติดตัวเราตลอดเวลา
แล้วอบอุ้ม ถ้าเรามีความสำรวมระวังรักสงวนศาสดาคือธรรมวินัยไว้ในใจของเราด้วย
ความมีสติ ระมัดระวังอยู่ตลอดเวลา ปัญญาที่ออกก้าวเดินเป็นระยะๆ แล้วเราจะ
อบอุ้มเป็นลำดับลำดับ นี่สำคัญมาก

ท่านทั้งหลายอย่าไปเข้าใจว่า พระพุทธเจ้าหินพพานแล้วกาลโน้นกาลนี้ นั้นเป็น
เรื่องมีดกับแจ็กเวลล่าเวลา ไม่ใช่กิเลสไม่ใช่ธรรม ธรรมแท้ก็เลสแท้ที่อยู่ที่เรา กิเลส
แท้ก็แสดงออกมัลลั้งธรรมๆ ภายในใจของเรา ธรรมแท้ก็มีสติธรรม ปัญญาธรรม วิ
ริยธรรม กำจัดรักษาตลอดเวลา นี่เรียกว่าธรรมแท้ ให้ตั้งใจปฏิบัติอย่างนี้ อย่าไปคำนึง
คำนวณเวลล่าเวลาเกี่ยวกับเรื่องที่จะเอามรรคผลนิพพานกับเวลล่าเวลา ผิดทั้งเพ ให้เอา
จากองค์ศาสดาที่ประทานไว้แล้วแทนพระศาสดาของเรา เป็นอาจารย์ของเรา เป็น
ศาสดาของเรา ด้วยหลักธรรมหลักวินัย อย่าข้ามเกินนะ ข้ามเกินนิดผิดนิดๆ นี่ละ

ศาสนาแท้ ข้ามเกินก็เท่ากับเหยียบหัวพระพุทธเจ้านั้นแหละ ก็เหยียบหัวเราในขณะเดียวกันให้พากันระมัดระวัง

ศีลอย่าให้ต่างพร้อยนะ ให้รักษงวนอย่างยิ่ง อย่าเอากิเลสตัณหามาแทรกเป็นทิวี่มานะเห็นเป็นความสะดวกสบาย ไม่เป็นไร นี่เป็นเรื่องเลวร้ายมากนะ ถ้าลงว่าไม่เป็นไรแล้วเลวร้ายมากนะ ไม่เป็นไรยังงี้ ก้องค์ศาสนาทั้งองค์คือวินัยคือธรรม อันดับแรกก็คือวินัย นี่ละเป็นรั้วกันสองฟากทางให้ก้าวเดินไปตามแถวของธรรม อย่าข้ามอย่าเกิน อย่าปลิกอย่าแฉะออกนอกกลุ่มนอกทางที่พระวินัยเป็นรั้วกันไว้เรียบร้อยแล้ว ให้สำรวมระวังอยู่ในรั้วคือพระวินัย อันนี้สำคัญ เพศของพระ ชีวิตของพระ เต็มองค์ของพระอยู่กับพระวินัยล้วน ๆ ธรรมเราก็บำเพ็ญขึ้นไปเรื่อย ๆ สำหรับพระวินัยให้คงเส้นคงวาหนาแน่นด้วยความเป็นพระเต็มแบบเต็มฉบับของเรา

พระเต็มแบบเต็มฉบับ คือมีศีลที่ประทานให้แล้วตั้งแต่วันบวช เราเป็นพระสมบูรณ์แบบเพราะรับศีลมาแล้วเพื่อรักษา เมื่อเรารักษาศีลของเราตามแบบตามฉบับของพระผู้ต้องการความสมบูรณ์แบบแห่งความเป็นพระของตนแล้ว จงระมัดระวังตลอดเวลา อย่าให้ต่างพร้อยนะ นี่ละหลักสำคัญมาก ศาสนาแสดงไว้ตรงไหนให้ถือเป็นสำคัญ อย่าเอากาลสถานที่เวล่ำเวลาอะไรเข้ามาบีบบังคับหรือทำลายให้ทำความเลวร้ายด้วยความเห็นแก่ได้แก่ทำ เอาความสะดวกเข้าว่า นี่ไม่ใช่ศาสนานะ ความสะดวกคือเรื่องมารของธรรม มารของศาสนา แล้วก็มารของเราโดยตรง ให้พากันระมัดระวัง

การระมัดระวังตัวของเรา คือสมบัติอันล้ำค่าอยู่ที่นี้ละ อยู่ที่การระมัดระวังตัวกับธรรมกับวินัย มรรคผลนิพพานอยู่ที่นี้ละ อย่าไปหาตามดินฟ้าอากาศ ฟ้าแดดดินลมสถานที่นั้นที่นี้ โดยสำคัญว่าเป็นมรรคเป็นผล ไม่มี อยู่ที่จุดระมัดระวังตัวด้วยความมีสติพระวินัยก็มีสติรักษาอยู่ไม่ให้เกิดคลาดเคลื่อน ธรรมก็มีสติรักษาอยู่ด้วยการจิตตภาวนาของตน เช่น สติจ่ออยู่ตลอดเวลา สัมปชัญญะเคลื่อนไหวไปมาอะไรให้มีความรู้ตัวเสมอ นี่เรียกว่าผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร ให้พากันระมัดระวัง อยู่ตรงนี้นะมรรคผลนิพพาน ไม่อยู่ที่ไหน ศาสนาสอนลงตรงไหนนั่นแหละมรรคผลนิพพานอยู่ตรงนั้น นรกอเวจีก็อยู่ตรงนั้น ถ้าสอนให้ละหรือสอนให้ระวัง ข้ามเกินไปเสีย นั่นนรกอเวจีอยู่ตรงนั้น

พระวาจาของพระพุทธเจ้านี้เด็ดขาดมากทีเดียวนะ ไม่มีคลาดเคลื่อนไปเลย ไม่ ว่าตีว่าชั่วผิดถูก เป็นผิดโดยตรง เป็นถูกโดยตรง ดีโดยตรง ชั่วโดยตรง นี่ละเชื่อพระพุทธเจ้าให้เชื่อพระธรรมกับพระวินัย อย่าไปเชื่อสิ่งอื่นใดยิ่งกว่าพระธรรมพระวินัย ซึ่งเป็นองค์ศาสนาแทนพระองค์ ให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ ระมัดระวังตนด้วยดี โลกเป็นอย่างไรเห็นนี่แหละ เกิดมาก็กัปกัลป์มันก็มีแต่เกิดกับตาย แยกหากองทุกข์ไปด้วยในภพชาตินั้น ๆ ถ้าภพชาติที่พอมือธรรมมีธรรมครองใจบ้าง ก็พอมือความอบอุ่นในบาง

กาลบางเวลา ผสมผสมกันไปกับความผิดพลาดที่แสดงผลขึ้นมาให้เป็นความทุกข์ที่เรียกว่าเป็นบาปเป็นกรรม นั้นเป็นแยก ๆ กันไป

ขอให้มีหลักธรรมหลักวินัยติดเนื้อติดตัว ไปที่ไหนอย่าเดินเลื้อยเปลอสติ สติสัมปชัญญะให้ติดกับตัว การภาวนาของทุกท่านขอให้ยึดหลักใจไว้ให้ดี ผมดำเนินการมาแล้วได้ผลเป็นที่พอใจจึงกล้ามาสอนหมู่เพื่อน สติสำคัญมาก เานี้เลยนะเป็นพื้นฐาน เราภาวนาธรรมบทใดก็ตาม สติกับคำภาวนาอย่าให้ห่างกัน อย่าไปเสียดายอารมณ์นั้น อารมณ์นี้ กิเลสมันผลักดันออกมาขัดมาแย้งอยู่นั้นแหละ ให้คิดตามเรื่องของกิเลส มันมีกำลังมาก ดีไม่ดีปิดคำบริกรรมของเราออกจากใจ สติปิดทิ้งลงเหวลงบ่อไป มีแต่ความอยากคิดอยากปรุงอยากแต่งตามอารมณ์ของกิเลสที่มันรุนแรง เปิดทางของกิเลสโดยถ่ายเดียว โลงไปหมด นั้นแหละคือไฟนรกเผาใจในขณะนั้น นี่ละให้สู้กันตรงนี้นะ

มันจะอยากคิดอยากปรุงเรื่องอะไร ความอยากนี่คือภัยให้ว้างนั่นเลย การต่อสู้ความอยากคิดอยากปรุงนี่คือการรบกัน จะเอาชัยชนะกัน ไม่ยอมให้คิด ต้องเอากันอย่างนั้น ไม่เสียดายความคิด เราคิดมาตั้งแต่วันเกิด ทีนี้เราจะมาปฏิบัติยังมาเสียดายความคิดอันเป็นเรื่องเลวทรามสัวมถานของกิเลสอยู่แล้ว เราจะเป็นส่วนเป็นถานเรื่อยไป หาวรทธาธรรมมาครองใจไม่ได้นะ ให้พากันตั้งอกตั้งใจจริง ๆ ให้อยู่กับคำบริกรรม ใครชอบคำบริกรรมคำไหนให้ติดแนบกับคำบริกรรมคำนั้น คำบริกรรมนั้นติดแนบกับใจ สติติดแนบกับคำบริกรรม สามพระองค์นี้ให้อยู่ด้วยกัน เราอย่าหวังเอาอะไรเอานี้ก่อน

เบื้องต้น ขอให้จิตได้รับความสงบจากความฟุ้งซ่าน ที่กิเลสลากูไปไม่มีวันอิมพอ จะฟุ้งซ่านตลอดไปถ้าเราไม่หักห้ามด้วยธรรมคือความพากเพียร สติธรรม ปัญญาธรรม วิริยธรรม ขันติธรรม อดทน มันอยากจะคิดขนาดไหนให้ห้าม เพราะรู้แล้วว่ามันเป็นภัย ธรรมเห็นภัยต่อสิ่งเหล่านี้ เรายังจะเห็นสิ่งเหล่านี้ว่าเป็นคุณ ยังคิดยังอ่านตามมัน อยากคิดอยากอ่านอยู่แล้ว นั่นละเราเป็นข้าศึกต่อธรรมเป็นข้าศึกต่อตัวเอง จะไม่เกิดผลเกิดประโยชน์ ภาวนาวันไหนก็สู้กิเลสความอยากคิดอยากปรุงไม่ได้ ให้มันลากไปทำทวีป ๆ อย่างนี้ตลอดไปใช้ไม่ได้เลยนะ ไม่เข้าทำเข้าที่กับผู้ตั้งใจมาปฏิบัติเพื่ออรรถเพื่อธรรมเพื่อมรรคผลนิพพาน

เอาให้จริงให้จังนะ เวลาเต็ดให้เต็ดซิ อย่าอ่อนแอท้อแท้ ถึงคราวเต็ด ๆ เช่นอย่างเราจะตั้งใจภาวนา ปักจิตลงไปเลยให้สติติดแนบอยู่กับนั้น แล้วกิเลสจะไม่ผลักดันออกมาไปกว้านเอาฟืนเอาไฟมาเผาตัวเอง กิเลสออกจากใจนะ มันผลักดันออกมาให้อยากคิดอยากปรุง คือ อวิชชาปุจฉยา นั้นแหละ พาให้อยากคิดอยากปรุงออกมา แต่ก่อนเราไม่รู้นะ มีแต่ความอยากคิดอยากปรุง มันออกมาจากอะไรไม่มีทางทราบ แล้ว

เวลาจิตมันตะล่อมเข้ามาๆ มันก็เห็นแต่อวิชชา มันคิดออกมาจากนั้น อ้อ ตรงนี้ตรงป้อนเหยื่อให้สังขารทำงานเป็นสมุทัยขึ้นไปไม่มีสิ้นสุด ออกจากตัวนี้เอง นั่น มันจับได้แล้ว เพราะฉะนั้นจึงปักลงไป เอาธรรมเข้าลบล้างหรือบีบบังคับกันด้วยความมีสติในเวลาภาวนา ผู้ตั้งเบื้องต้นให้เอานี่ละเป็น ก.ไก่ ก.กา ติดแนบกับจิต รู้อะไรไม่รู้อะไรก็ตามขออย่าให้เปลวจากจิตด้วยสติ คำบริการมาให้ติดไว้เสมอ แล้วต่อไปไม่นานใจนี้จะค่อยสงบจะค่อยเย็นลงไป สงบลงไป ความพลัดถิ่นของกิเลสที่พาให้คิดต่างๆ ก็เบาลงๆ นี่ทำมาแล้วนะไม่ใช่ธรรมดา ต้องเอาสละเป็นสละตายจริงๆ ชัดกันเลยไม่ให้เปลว

คิดดูซิตั้งต้นที่แรก นี่ละคำสัตย์คำจริงเหมือนวาระฆังดังเป้งนี้ นักมวยฟัดกันเลย อันนี้ที่ระฆังดังเป้ง คือสัจจะความจริงของเราลงจุดแล้วนะ พอว่าอันเอาเลย ก่อนที่จะมาลงจุดนี้ คือเราได้ใคร่ครวญถึงเรื่องจิตเราเจริญแล้วเสื่อมๆ มาเป็นปีกว่า โห มันเสื่อมตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ปีนี้ ฟาดเดือนเมษา ปีหน้า นานเท่าไร นี่ละตกรนททั้งเป็นแหม ทุกข์แสนสาหัสนะ เพราะฉะนั้นจึงเซ็ดจึงหลาบ เรื่องจิตเสื่อมนี้ทุกข์มากกว่าจิตไม่เป็นอะไร ซึ่งเราไม่เคยได้อบรมมาแต่ก่อน ไม่รู้เรื่องรูปร่างก็ธรรมตามัน แต่จิตได้หลักได้เกณฑ์ มีความสง่าผ่าเผยมีคุณค่าขึ้นมาในใจ สงบร่มเย็น อยู่ไหนเย็นหมดๆ แล้วมาเสื่อม เพราะเราไม่รู้จักรักรักษาอะชิมันถึงได้เสื่อม

ทำอย่างไรๆ มันเจริญขึ้นมาแทบเป็นแทบตาย ได้สลิปสลิปหัววันค่อยเจริญขึ้นไปๆ ไปอยู่นั้นถึงจุดที่มันจะลดตัวมันไปอยู่นั้นแหละ ไปอยู่ได้สองคืนสามคืน ที่นี้พอเคลื่อนที่นี่ลงเลยนะ ทำอย่างไรก็ไม่อยู่ ห้ามอย่างไรก็ไม่อยู่ ลงต่อหน้าต่อตาจนสุดขีดยังเหลือแต่อิตาบัวหมดค่าหมดราคา พยายามใส่ขึ้นมาอีกอย่างนี้ๆ เรื่อยมา จนปีกว่า มันก็เกิดความสงสัย เอ มันอาจจะเป็นเพราะเราไม่ได้ใช้คำบริการ กำหนดจิตเฉยๆ มันอาจมีทางเปลวไปได้ จิตใจจึงเสื่อมได้อย่างนี้ ทั้งๆ ที่เราตั้งใจ เวลาภาวนาก็ตั้งใจด้วยสติ แต่สติไม่มีคำบริการผูกมัดกันนี้มันเปลวได้จริงๆ นะ

เพราะฉะนั้นจึงมาวินิจฉัย ที่มันเสื่อมนี้คงเป็นเพราะเราขาดคำบริการ มาพิจารณาวินิจฉัยตัวเอง ที่นี้เราจะเอาคำบริการมาให้ติดแนบกับใจเลย มีสติบังคับกับคำบริการไว้ไม่ให้เปลว เอ้า มันจะเป็นอย่างไรจะทดสอบจะดูกันตรงนี้ว่างั้นนะ อันนี้เรายังไม่เคยทำแบบถึงไหนถึงกัน แบบที่ว่าเอาจริงเอาจัง ให้มีสติติดแนบตลอดเวลาตั้งแต่ต้นนอนจนกระทั่งหลับ เราจะทำอย่างนั้นว่างั้น เพราะทำอย่างอื่นมันก็ไม่ได้ผล เอาวินิจฉัยใจลง ลงกันได้ ที่นี้เอาอย่างนี้แน่นอน จึงเทียบเหมือนกับวาระฆังเป้งแล้วเอาเลย เอานะที่นี้ นั่นแหละนะ พอว่า เอา สติจะเปลวไปไม่ได้ที่นี้ ตั้งแต่บัดนี้ต่อไปเรียกว่าขึ้นต่อยบนเวทีแล้ว เหมือนหนึ่งวาระฆังดังเป้งนักมวยก็ชัดกันเลย อันนี้พอระฆังดังเป้ง คือ

สัญญาอารมณ์หยุดแล้วที่นี้สติจับปุบเลย ไม่ให้เพลอ ตั้งแต่ตื่นนอน เอาไม่ให้เพลอจริง ๆ จับอยู่ตลอดเวลา นี่เป็นทุกข์มากนะ ทุกข์มากที่สุด ทุกข์ก็ไม่ถอย

ตั้งสติพุทโธ ๆ อยู่กับนั้นไม่ให้เพลอ ให้ติดกันตลอด ๆ เคลื่อนไหวไปมาที่ไหนไม่ถือเป็นงานสำคัญยิ่งกว่าไม่ให้เพลอกับคำบริกรรม ไปบิณฑบาตก็ก้าวไปแต่แข่งแต่เขา เขาเอาอะไรมาใส่ พุทโธไม่ได้ปล่อยเลย เอ้า มีอะไรใส่ก็รับไป ๆ แต่พุทโธกับสตินี้ติดแนบ ๆ ไม่นานนักนะ คือเอาจริงเอาจริงไม่ให้เพลอจริง ๆ จนกระทั่งหลับเลย นี่จึงว่าทุกข์มากนะการตั้งสติแบบเอาจริงเอาจริงถึงขนาดที่ว่าระฆังดังเป้งนี่ เรียกว่าเป็นคำสัตย์คำจริง ต่อแยกกันอย่างถึงพริกถึงขิง จิตนี้จะเพลอไปไม่ได้ว่างั้นเลย พอว่าเอานะตั้งแต่นี้ไม่ให้เพลอเลย ใส่กันไม่หลายวันนะ แล้วที่นี้จิตมันก็ค่อยสงบ ๆ

สิ่งที่ผลักดันคือความคิดปรุงของกิเลสที่มันเคยตัวมันผลักดันออกมา จะคิดเรื่องนั้นเรื่องนี้ เราบังคับเอาอยู่แล้วนี่ ไม่ยอมให้มันออกเลย ความคิดเหล่านั้นไม่ให้ ออก ให้มีแต่คำว่าพุทโธออกอย่างเดียว พุทโธเป็นคำบริกรรมเป็นธรรมไม่ใช่กิเลส กับสติติดแนบไปนี้ สุดท้ายความผลักดันอันนั้นก็ค่อยเบาลง ๆ พุทโธก็โล่งขึ้น ๆ โล่งขึ้นเรื่อย ที่นี้ก็โล่งไปเลย นี่อันหนึ่งนะ เวลาจิตกับพุทโธคำบริกรรมติดแนบกันไม่หยุดไม่ถอย ไม่มีเวลาปล่อยวางกันเลย ไม่มีวรรคมีตอนเข้าไป จิตก็สงบลง ๆ ละเอียดเข้าไป ๆ จนกระทั่งคำบริกรรมพุทโธ จิตมันลงความละเอียดเต็มเหนี่ยวแล้ว บริกรรมคำว่าพุทโธไม่ได้เลยนะ หหมด นี่มันเป็นเอง นึกยังงี้ก็ไม่มี เหลือแต่ความรู้ที่ละเอียด นึกคำบริกรรมไม่ได้เลย

งเจ้าของ อ้าว มันเป็นอย่างงี้กันนี่ งงก็ไม่ให้เพลอนะ มันเป็นอย่างงี้ที่นี้ แต่ก่อนกำหนดคำบริกรรมได้ บัดนี้ทำไมมันบริกรรมไม่ได้ทั้ง ๆ ที่ไม่เพลอ แต่นึกเป็นคำบริกรรมไม่มีเลย ตัดสินเจ้าของอีกว่า อ้าว ถึงไม่มีก็ตามคำบริกรรม ความรู้มีอยู่ เอาสติจับกับความรู้เลย อ้าว มันจะเป็นอย่างไรให้รู้กัน สติจับไม่ให้เพลอเช่นเดียวกับเรา บริกรรมนั่นแหละ ให้สติจับอันนั้น ที่นี้เวลาสติจับอยู่กับจิตที่มันละเอียดลออนั่นแล้ว พอได้จังหวะ โอ้ นี่มันสงบนะนั่นนะ คือมันสงบบริกรรมไม่ได้เลยทั้ง ๆ ที่ไม่เพลอไหลไปอย่างอื่นอย่างใด แต่บริกรรมไม่ได้เห็นชัดเจน เอ้า ให้สติอยู่ตรงนั้น มันจะเป็นอย่างไร ที่นี้พอได้จังหวะมันก็ค่อยคลี่คลายออกมา เพราะเราไม่เพลอ มันตามกันได้ทุกระยะ

พอคลี่คลายออกมาเอาบริกรรมทดลองดู พอนึกบริกรรมได้ ๆ ๆ เอาเลยเข้าเลย เอาอีก ที่นี้ก็บริกรรมได้อีกนะ มันถอยออกมาแล้วได้อีก ที่นี้เวลามันได้จังหวะมันก็ลงอีกแบบเก่า ที่นี้รู้จักวิธีปฏิบัติแล้ว เอ้า ลงอย่างนั้นก็ให้มีสติจ่อ ไม่นานจิตก็ค่อยตั้งรากตั้งฐานขึ้นได้ ที่นี้จิตเลื่อนขึ้นไปละเอียดขึ้นไป ๆ จนกระทั่งถึงที่มันเคยได้นั้นแล้วมัน

เสื่อม เอ้า ทีนี้เอามันเสื่อมก็ให้เสื่อมไป คำว่าพุทโธกับใจนี้จะไม่ให้เสื่อมจากกัน สติไม่ให้เสื่อมจากกัน อันนั้นจะเสื่อมไปไหนเสื่อม เพราะเราเคยอดทนระอาใจหรือทุกข์ทรมานกับมันมาแล้ว ไม่อยากให้เสื่อมเท่าไรมันก็เสื่อมต่อหน้าต่อตา เอ้า จะเสื่อมก็ให้เสื่อมไป เจริญก็ให้รู้กัน เสื่อมก็ให้รู้กัน แต่พุทโธนี้จะไม่ยอมให้เสื่อม ให้ขาดจากเป็นคำบริกรรมนี้เลย ติดเรื่อย ๆ เผลอ

พอไปถึงขั้นที่มันเคยขึ้นแล้วมันจะลงนะ ธรรมดา มันเคยถึงแล้วมันต้องลง พอไปถึงนั้นแล้วปล่อยเลย เอ้า ลงก็ลงแต่คำบริกรรมพุทโธนี้จะไม่ยอมปล่อย ติดแนบเลย พอไปถึงนั้นแล้วมันเลยไม่ลงนะ มันหนาแน่นอยู่นั้น เอาจูกับนั้นอีกมันจะไปไหนก็ไป พุทโธนี้จะไม่ปล่อย เมื่อบริกรรมได้อยู่แล้วไม่ปล่อย ทีนี้มันก็ค่อยหนาแน่นขึ้น ๆ ไม่เสื่อมอีกนะ ที่มันเคยเจริญขึ้นสลิปสลิปห้าวัน ขึ้นถึงขั้นนั้นแล้วอยู่ได้สองสามวันลงเลย ๆ ไม่ลง เอ้าปล่อยมันจะไปไหนก็ไป พุทโธไม่ปล่อย ทีนี้ก็ค่อยหนาแน่นขึ้น ๆ จนจับได้ มันไม่ลงทีนี้ มีแต่ขึ้นเรื่อยละเอียดเรื่อย อ้อ จิตเรานี้เสื่อมเพราะขาดคำบริกรรมจริง ๆ นั้นละจับได้ ก็ขัดจนกระทั่งจิตนี้เป็นแห่งแห่งความรู้เด่นอยู่กับนี้

ทีนี้เอาสติจับไว้กับความรู้ บริกรรมมันละเอียดมาก เมื่อมันพอบริกรรมได้อยู่ยังบริกรรมนะ เมื่อมันเข้าถึงขั้นละเอียดไม่รวมมันก็ละเอียด ความรู้ที่มันละเอียด ให้อยู่กับนั้น สติติดอยู่กับนั้น ต่อไปก็ก้าวขึ้นเรื่อย ๆ ละ นี้ละวิธีตั้งจิต ให้ทำงานทั้งหลายจำไว้เอาไว้ ผมทำมาเป็นแบบฉบับแล้วนะหายสงสัย จิตผมตั้งขึ้นได้เพราะอันนี้เอง ไม่เสื่อมอีกเลย จากนั้นก็ไปรับพ่อแม่ครูจารย์มาจากธาตุพนม ท่านไปเผาศพพ่อแม่ครูจารย์เสาร์ กลับมาก็มาด้วยกัน พอมานี้หมดภาระแล้วทีนี้ เอาละทีนี้หมดภาระ ไปอย่างนั้นก็ไม่ได้ถอยนะคำบริกรรม ถอยเมื่อไร พอกลับมาแล้วหมดภาระทีนี้ เอ้า จะเอาให้เต็มเหนี่ยวพึดกันเลย นั่งหามรุ่งหามค่ำนะทีนี้ พอกลับมายังไม่เข้าพรรษานะนั่งหามรุ่งหามค่ำได้เลยทีเดียว

จิตแสดงความแปลกประหลาดอัศจรรย์ขึ้นมาในเวลานั่งตลอดรุ่งนี้ทุกคืน ไม่มีพลาดเลยนะ เป็นแต่เพียงว่าลงช้าหรือเร็วต่างกัน ถ้าวันไหนปัญญาพิจารณาไม่ค่อยคล่องตัวนัก วันนั้นทรมานร่างกายมาก ถ้าวันไหนปัญญาจับติด สติปัญญาจับติด ๆ จิตลงผิงเลยอย่างนั้น พอสว่างแล้วลุกไปได้เลยทั้ง ๆ ที่เวลาเท่ากัน คือนั่งต้องเอาสว่างเป็นเกณฑ์ ไม่เป็นวันใหม่เสียก่อนจะลุกขึ้นไม่ได้ บังคับเจ้าของก็บังคับแบบนี้ มีข้อยกเว้นข้อเดียวคือนั่งอยู่ในระยะนั้น ก็อยู่กับครูกับอาจารย์กับพระกับเณรบ้านนามนเราไม่ลืมพรรษาที่สลิปเป็นพรรษาที่ผมหนักมากที่สุดทั้งทางร่างกายและจิตใจ จิตใจก็ทรมานอย่างหนัก กายก็ทรมานอย่างหนัก ลงได้ทุกคืน นี่ก็คือสละตายนั้นเองมันถึงลงได้

มันจะเจ็บจะปวดขนาดไหน เอ้า ไล่บี้กันลงไปเลย มันเจ็บตรงไหนมาก สมมุติว่ามันเจ็บเข้า มันเจ็บหนังหรือเจ็บเนื้อ ถ้าว่าเจ็บหนังว่าหนังเป็นทุกข์ เวลาคนตายแล้วหนังมีอยู่ไม่เห็นมีอะไร ไม่เห็นเป็นทุกข์ เนื้อเป็นทุกข์ คนตายแล้วเนื้อก็มีอยู่เผาไฟแล้วไม่เห็นเป็นอะไร จนกระทั่งกระดูกดับไตไส้พุงสกลกาย ย้อนหน้าย้อนหลังด้วยสติปัญญาหมุนตัวๆ นะเวลาทุกข์มากเราอยู่เฉยๆ ไม่ได้นะ สติปัญญาต้องหมุนตัวๆ จะไปทนเอาเฉยๆ ไม่ได้นะ มันหนักมากเท่าไรสติปัญญายิ่งหมุนตลอดเวลา เดี่ยวมันได้จังหวะดี ๆ มันก็ลงฝั่งเลย พอลงน้ำมันว่างหมดเลย อัจฉริยะ เหลือแต่ความปรากฏ ความปรากฏนั้นละเอียดสุดขีดเลย นั่นละเด่นแล้วที่นี้ จำแล้ว พอได้สักซิปยานวันนี้แล้ววันหลังยิ่งกล้าหาญใหญ่เลย เอ้ามันจะเป็นอะไรก็เป็น สักซิปยานเราได้แล้วมันยิ่งหนักแน่นชัดเจนไป นั่งเก้าอี้คนสิบคืนแต่ไม่ติดกัน เว้นสองคืนบ้างสามคืนบ้าง นั่นละผมตั้งหลักได้จิตใจแน่นหนามั่นคง ปัง ๆ ๆ เลยเทียวนะ

นี่การฝึกหัดตนเองต้องมีความจริงใจต่อตน อย่าทำเหลวๆ แหละๆ นะ ถึงวันตายก็เหลวๆ แหละๆ อยู่อย่างนี้ ความเหลวๆ แหละๆ ไม่สร้างสารคุณอะไรให้เราเลย ต้องเป็นความจริงจังเท่านั้นที่จะสร้างสารคุณให้ วันนี้ก็เหลวๆ แหละๆ วันหน้าก็แบบเก่าๆ ก็เป็นทางของกิเลสเดินด้วยความเหลวๆ แหละๆ ในทางความเพียร แต่เข้มแข็งทางกิเลสไปโดยลำดับอย่างนั้นแหละ จะไม่เกิดผลประโยชน์อะไรนะ

ขอให้ท่านทั้งหลายตั้งอกตั้งใจ วิธีการบำเพ็ญก็ได้สอนแล้ว สอนอย่างไม่ผิดไม่พลาดเสียด้วย แม่นยำ เป็นที่แน่ใจ เราได้ผลมาแล้วอย่างนี้จากความจริงใจของเรา แล้วก้าวขึ้นไปเรื่อยๆ จนกระทั่งถึงขั้นสมาธิ ที่นี้ เอ้า อยู่ที่ไหนอยู่ได้เลย นั่งทั้งวันมันก็ได้ ไม่ได้คิดเรื่องอะไรมีแต่ความรู้ที่แน่น ความคิดความปรุงมันรำคาญนะ แต่ก่อนมันไม่ได้คิดไม่ได้มันรำคาญ ต้องคิดต้องปรุงเพราะกิเลสใสออกไป ที่นี้เวลาสมาธิธรรมทับหัวความคิดนั้นแล้วมันไม่อยากจะคิดที่นี้ นั่งอยู่ที่ไหนแน่น คือความรู้เป็นอันเดียว แน่ว ไม่มีอะไรกวน มันคิดยิบๆ แยะๆ นี่ โหย รำคาญ แน่ๆ มียิบๆ แยะๆ นี่รำคาญ นี่ถึงขั้นสมาธิเต็มภูมิ ความคิดปรุงต่างๆ รำคาญไม่อยากจะคิด

เพราะฉะนั้นผู้ที่จิตเป็นสมาธิแล้วจึงติดสมาธิ อยู่นั้นทั้งวันก็อยู่ได้ อยู่ไหนสบายหมดจิตไม่กวนตัวเอง คือไม่ยุ่งเหยิงวุ่นวายคิดนั้นคิดนี้เสียเท่านั้นเอง มีหนึ่งเอกจิตเอกธรรม ทั้งๆ ที่มีกิเลสอยู่ท่านเรียกว่าเอกัคคตารมณ์ มันหากเป็นอยู่อย่างนั้นทั้งวันทั้งคืนจิตดวงที่มีสมาธิเต็มที่แล้วเป็นอย่างนั้น เต็มภูมิ เราไม่สงสัยเรื่องสมาธินี้ไม่ว่าขั้นใด เราเป็นมาหมดแล้ว ใครจึงมาโกหกยกยกนะ ตั้งแต่เริ่มเป็นสมาธิขึ้นไปเรื่อยๆ มันก็รู้ๆ ชัดจนกระทั่งถึงสมาธิแน่นเหมือนหินนี้มันก็เป็นมาแล้ว จนถึงกับว่าลืมเรื่องปัญญา ถ้าอยู่กับสมาธิทั้งวันก็อยู่ได้ สุดท้ายก็ซึ้งไปตรงนั้น เอ้อ นี่ละนิพพานอยู่ตรงนี้ๆ อยู่ที่รู้เด่น

นั่นแหละ ว่านิพพานอยู่นั้นเสีย ถ้าว่ากินปลาทั้งหมดทั้งกระดูกหมดทั้งก้างทั้งกระดูกกินหมดเลย ความโง่งยังเต็มอยู่ในสมาธิมันจะเป็นนิพพานได้อย่างไร จนพ่อแม่ครูจารย์มาชวนทางด้านสมาธิ

นี่ละพ่อกันชวนนี้ออก ออกนี้มันก็ผิงเลยเพราะสมาธิมันพอตัวมานานเท่าไร ตั้งห้าปี พอท่านลากออกทางปัญญาเท่านั้นแหละ นี่ผมพูดย่อๆ นะ ที่แรกมันไม่ยอมลงท่าน เถียงกันเหมือนกัน ท่านใส่เอาเปรี้ยวๆ ๆ จึงยอมลงท่าน พอออกปัญหานี้ โธ ที่นี้แหละ ก็เหมือนกับเครื่องครัวเราครบหมดแล้ว เป็นแต่เพียงว่าเราไม่ประกอบอาหารให้เป็นอาหารชนิดนั้น ๆ เท่านั้น มันก็เป็นผักเป็นหญ้าเป็นปูเป็นปลาอยู่อย่างนั้นแหละ มันไม่เป็นแกงเป็นอาหารชนิดต่างๆ ให้ชิ พอเอามาปรุงนี่ก็คือปัญญาออกจากระโน ที่นี้ออกแล้วรู้แล้วๆ กระจ่างขึ้นๆ ที่นี้มันก็มาตำหนิสมาธิ โอโห มันขึ้น ที่แรกขึ้นชอกกลๆ นะ พอปัญญาเริ่มก้าวออก เอ๊ะ ชอกกลๆ ทำให้เพลินให้รู้ให้เห็นเรื่องกิเลสต่าง ๆ

แต่ก่อนมันมีตั้งแต่ความสงบมันไม่ได้เห็นกิเลส พอออกทางด้านปัญญาเห็นกิเลสด้วยที่นี้ โอ เป็นอย่างนี้ๆ ก็หนักเข้าๆ โอ แก้กิเลสแก้ด้วยปัญญาต่างหากสมาธิไม่ได้แก้กิเลส นอนตายอยู่เฉยๆ ที่นี้เวลาออกทางด้านปัญญามันเลยไม่สนใจกับสมาธิ นี่ก็เลยเถิด เพราะสมาธิไม่ได้แก้กิเลส แต่เป็นที่พักของปัญญาที่ทำงานเต็มที่แล้วมาพักตัวให้ได้กำลัง ออกจากสมาธิแล้วปัญญาเหมือนกับมิดได้ลับหิน เจ้าของก็เหมือนได้พักผ่อนนอนหลับรับประทานอาหารอิ่มแล้วมีกำลัง พัดกันเลยที่นี้ มิดเล่มนั้นแหละ คนๆ นั้นแหละฟันไม้นี้ขาดสะบั้นไปเลย นี่เมื่อได้ลับมีกำลังแล้ว

ให้จำให้ตึนะคำพูดเหล่านี้ ใครอย่าไปหนักที่ไหนๆ ทิฐิมานะมันจะแทรกนะ ผมมันแทรกมาพอแล้วเถียงจนกระทั่งพ่อแม่ครูจารย์มัน แต่ท่านกระจ่างแจ่มหมดแล้วใส่เปรี้ยวเดียวมันก็หาย เพราะเราเถียงเพื่อความรู้ความเห็นความเข้าใจ ไม่ได้เถียงด้วยทิฐิมานะนี่นะ ท่านว่าตรงไหนพอถูกบืบหมอบเลยๆ ที่ไหนไม่ลงก็ชดกันกับท่าน นั่นเป็นอย่างนั้น จากนั้นมาปัญญาจึงได้ออก เริ่มออกละที่นี้ เริ่มออกก็ไม่ไปไหน ให้จำข้อนี้ให้ตึอกนะ

พอปัญญาเริ่มออก หมุนเข้าสู่สกลกายเรื่องอสุภะอสุภัง นี่ละรังแห่งกิเลสทั้งหลายมีกามกิเลสเป็นสำคัญ อยู่จุดนี้แหละ ให้พิจารณาร่างกาย ร่างกายเขาก็ตามร่างกายเราก็ตามให้พิจารณาเป็นอสุภะอสุภัง ดูหนังดูเนื้อเอ็นกระดูก ทั้งหนังเขาหนังเรามันเป็นหนังอันเดียวกันนั้นแหละ คลี่คลายออกดู ดูหนังข้างนอกก็มีผิวหนัง ดูข้างในเป็นอย่างไร พลิกไปพลิกมาด้วยปัญญา แล้วกระดูก เนื้อ เอ็น ไปจนกระทั่งถึงอวัยวะส่วนต่างๆ พิจารณากลับไปกลับมาให้มีความชำนาญในการพิจารณา ให้คล่องตัวไปเรื่อย ๆ แล้วเรื่องอสุภะอสุภังนี้ก็จะรวดเร็วขึ้น ๆ ถ้าพูดถึงอสุภะความไม่สวยไม่งาม

มันหมดทั้งตัว มันเอาความสวยงามมาจากไหน เวลามันรู้มันชัดอย่างนั้นนะ หมดทั้งตัว มีแต่กองอสุภะอสุภัง มีแต่สัวมแต่ถาน แล้วมันเสกสรรปั้นยอว่าสวยงามมาจากไหน นี่ถึงขั้นปัญญามันคลี่คลายนะมันจะเห็นไปหมด

ดูใครก็ตามว่าไม่ว่าหญิงว่าชายว่าเฉยๆ มันก็หนังห่อกระดูกกองอสุภะอสุภัง เหมือนกันหมดนั่นแหละ นี่ที่มันเหมาไปเลย เราจะพิจารณาภายนอกก็ได้ อสุภะข้างนอกคนอื่นก็ได้ พิจารณาเราก็ได้แล้วแต่ความถนัด เอาให้มันกระจ่างแจ่มไปโดยลำดับ แล้วคล่องตัวเรื่อยนะ อสุภะอสุภังเวลาพิจารณาไปมันจะคล่องตัวรวดเร็วขึ้น มองดูอะไรๆ นี่มันจะเห็นอย่างรวดเร็วๆ คำว่าอสุภะ ดูเนี่ยมันแดงโร่ไปเลย ดูกระดูกกระจ่างขึ้นมา ดูอะไรมันชัดเจนๆ นี่เรียกว่าปัญญาคล่องแคล่ว ครั้นเวลามันชำนาญชำนาญพอแล้วที่นี้เห็นอะไรมันเป็นอย่างนี้หมดนะ ไม่ว่าเห็นหญิงเห็นชายที่ไหนๆ มองดูบ๊บนี่มันเป็นแบบเดียวกับเราที่เคยพิจารณาแล้วนี่ มีแต่หนังห่อกระดูก ถ้ากระดูกมันก็เป็นกระดูกหมดเสีย ถ้าว่าเนื้อก็แดงโร่เสีย ถ้าว่าหนังข้างในก็แดงโร่ข้างนอกก็เป็นผิวหกลอกเนาะ

พอกำหนดอันนี้มันรวดเร็ว กำหนดให้ฟังเมื่อไรมันก็ฟัง นี่ละคือปัญญารวดเร็ว พิจารณาเป็นอะไรมันเป็นอย่างนั้นทันทีๆ กำหนดทำลายนี้มันก็ผางหมดเลยๆ เราเดินไปสามก้าวสี่ก้าวนี้มันพิจารณาทางด้านปัญญา มันทำลายอสุภะอสุภังไปได้ถึงห้าเที่ยว ฟังซิเนะ มันเร็วไหม นี่เรื่องการพิจารณาอสุภะอสุภังถึงขั้นปัญญารวดเร็วคล่องตัวแล้วนี่ ผางทีเดียว พอกำหนดบ๊บนี่แตกกระจายลงฝั่ง ตั้งขึ้นบ๊บบแตกฝั่ง ตั้งขึ้นบ๊บบกระจายทันทีๆ เดินเพียงสามก้าวสี่ก้าว เราพิจารณาทำลายอสุภะอสุภังได้ถึงสี่เที่ยวห้าเที่ยว มันเป็นอย่างนั้นนะ นั่นละที่นี้เอาให้แหลกนะพิจารณาอสุภะ เอา พิจารณาให้ตีให้มีความคล่องตัว มองดูข้างนอกก็ให้คล่องตัว เรื่องอสุภะความสวยความงามไม่มีเลยละถึงปัญญาขั้นนี้แล้ว มันมีแต่บุตรแต่คูเต็มเนื้อเต็มตัวทั้งเราทั้งเขา

ตอนนี้ละราคาจะสงบเต็มทีนะจะไม่มีราคา ปรากฏว่าเหมือนหนึ่งเป็นพระอรหันต์น้อยๆ นั่นแหละ ไม่มีเรื่องราคา กำหนดหลอกมันให้กำหนดมันก็ไม่กำหนด เพราะอันนั้นมาเป็นภูเขากั้นหน้าไว้ คืออสุภะ มีแต่อสุภะจะเอาอะไรมากำหนดยินดี นี่ละเวลาอสุภะมันแก่กล้าแล้วจะไม่เห็นความสวยความงาม เรื่องหญิงเรื่องชายไม่มีความสวย มีตั้งแต่อสุภะอสุภังเต็มตัวๆ นี่ราคาจะสงบตอนนี้ สงบมากเข้าๆ โดยลำดับ เอาที่นี้เรื่องอสุภะอสุภะก็ตีไม่ใช่เป็นสิ่งที่ถอนกิเลสโดยตรงนะ เป็นเครื่องฝึกซ้อมที่จะก้าวเข้าไปหาการตัดราคาต่างหาก ราคาจริงๆ ไม่ได้อยู่ในนั้นนะ เวลาพิจารณาจริงๆ

เอ้า เวลามันชำนาญแล้วจับให้ตึนะคำนี้ เวลามันชำนาญแล้วตั้งกำหนดอสุภะ เช่น เรานั่งเป็นหนังห่อกระดูก หรือเอาหนังออกหมดให้เหลือแต่เนื้อแดงโร่ หรือให้

เหลือตั้งแต่กองกระดูก แล้วแต่เราจะพิจารณาแบบไหนคำว่าอสุภะมันก็เข้าใจกัน เอ้า เอามาตั้งไว้ตรงหน้า เอ้า ไม่ทำลาย นี่ละเรื่องทดสอบกันฝึกซ้อมกัน เราพิจารณาทำลาย เมื่อไรเร็วที่สุดแหละเรื่องอสุภะนี้ เมื่อสติปัญญาคล่องตัวแล้วพิจารณาเมื่อไรพึงเมื่อไรนี้ ขาดสะบั้นไปทันทีไม่ยากเลย เพราะความคล่อง ทีนี้ไม่ทำลาย เราจะทดสอบเอาหลักความจริงว่าราคะนี้มันเกิดจากไหน ราคะจะสิ้นไปเมื่อไร เอาตรงนี้ละ ตรงนี้ตรงหัวเลี้ยว หัวต่อเนะ

ทีนี้เวลามันชำนาญในการพิจารณาอสุภะอสุภะแล้ว เอ้า กำหนดไว้ข้างหน้า ทีนี้เนะ จะกำหนดเรื่องผู้หญิงอสุภะก็ตาม กำหนดผู้ชายเป็นอสุภะก็ตาม แต่ส่วนมากมัน จะเอาตัวเอวมันแหละออกเป็นอสุภะ อสุภะไหนก็เหมือนกันนั่นแหละ เพราะตัวนี้เป็นผู้ ไปหมายนี่นะ ตั้งไว้ทีนี้ไม่ทำลาย สมมุติว่ากองกระดูกก็ให้มันเป็นอยู่นั้น เอ้า มันจะเป็นไปไหน เราไม่ตกไม่แต่งคือไม่ไปทำลาย ไม่ไปโยกย้ายมันด้วยเจตนาเนะ ให้ตั้งไว้ เอ้า มันจะเป็นอย่างไร ทีนี้เพ่งดู เพ่งดูอสุภะอันนี้อันที่เราเคยพิจารณาชำนาญชำนาญให้ แตกให้ดับเมื่อไรได้ตามต้องการ ทีนี้ไม่ทำลาย เอาตั้งไว้ตรงหน้าแล้วเพ่งดู นี่ละตอน สุดท้ายของอสุภะ เราจะได้เห็นชัดเจน ตั้งตรงนี้

เราไม่มีเจตนาเนะ ตั้งไว้ในปัจจุบันไม่มีเจตนาทำลาย ไม่มีเจตนาที่จะดึงเข้ามา และที่จะใส่ออกไป ทางซ้ายทางขวาข้างหน้าข้างหลัง ให้มันอยู่อย่างนั้นก่อน เราอย่าไป ตกแต่งนะ นี่จุดสำคัญอยู่ตรงนี้ ตกแต่งเป็นความผิดนะ ให้มันเป็นในหลักธรรมชาติเอง เอ้า เอาตั้งไว้ตรงนั้นแหละ เมื่อตั้งไว้ไม่ทำลาย เอาอยู่อย่างนั้นมันอยู่อย่างนั้น อยู่จนถึง กาลอันควร เมื่อมันยังไม่เคลื่อนไหวไปไหนแล้ว เอา ทำลายเสียก่อนพิจารณาอีก ๆ นะ พอสมควรแล้วเอามาตั้งอีก นี่ละที่จะฝึกซ้อมหาต้นตอของราคะตัณหา มันจะเกิดนี้ อัน นี้ผมพูดยากนะ ถ้าพูดหมู่เพื่อนจะจับ ให้มันเป็นเอง เพราะฉะนั้นจึงเปิดประตูให้เข้า เอง นี่ละประตูที่จะสังหารราคะตัณหาตรงนี้เอง เอ้า ตั้งไว้ตรงนั้น เราไม่ต้องไปดึงเข้ามา ไม่ต้องใส่ออกไปข้างนอก ไม่ต้องให้เอียงหน้าเอียงหลัง คือตั้งไว้อย่างนั้นเป็นหลัก ธรรมชาติ ฟังว่าแต่หลักธรรมชาติ ให้มันเป็นโดยหลักธรรมชาติของมัน แล้วให้เพ่งดู เอ้า ว่ามันจะเคลื่อนย้ายไปไหนอสุภะอันนี้นะ

เราพิจารณามาพอแล้ว ให้แตกทำลายก็พอ ทีนี้ไม่ให้ทำลายแล้วจะดูมัน เอ้า ตั้ง ไว้มันแหละ มันจะเป็นอย่างไรให้เป็นเองให้เห็นประจักษ์ โดยไม่ต้องถามใครนะ เป็น สนทิกุลโลโก จะบอกตัวเอง ถ้าหากว่ามันยังไม่เคลื่อนย้ายไปไหน ให้อยู่มันก็อยู่ แสดงว่า ยังไม่พอ การพิจารณาอสุภะของเรายังไม่พอ ฝึกซ้อมใหม่ เอ้า ทีนี้ทำลายเสีย จะทำลาย ก็ทำลาย แล้วพิจารณาต่อไปอีกอย่างนั้นแหละ ตั้งขึ้นแล้วทำลายในนั้นและเอามาตั้งอีก ทดสอบกันอีก เมื่อมันพอแล้วไม่บอกละนะ อันนี้ผมจะไม่บอก ให้ตั้งไว้มัน อันที่ตั้งนั้น

ละมันจะมาสอนเราเอง เรื่องราคะตัณหามันจะบอกในตัวเอง เห็นโทษของตัวเองที่ไป
หมายมันปั้นมือเอาอันไหน ๆ มันจะรู้ขึ้นในปัจจุบันโดยไม่ต้องถามใคร

นี่ละหลักถอนราคะ ไม่ใช่ถอนด้วยอสุภะนั้นอสุภะนี่อะไรนะ มันถอนด้วยตรง
นี้ เอาตรงนี้มาตั้งจุดสุดท้ายมันจะอยู่จุดนี้ กำหนดให้ดี เอ้า มันจะออกจะเข้าไปให้มันเป็น
เองของมัน นี่ละตอนสำคัญ ผมบอกเพียงจุดเดี่ยวนี่นะ ให้เอาอย่างนี้มาพิจารณา มันจะ
เข้าสู่หัวใจของเรานี่ละเป็นผู้ตัดสินมันเรื่องราคะ อ้อ อย่างนี้เอง โห ราคะเป็นอย่างนี้เอง
อันนั้นเป็นนั่นอันนี้เป็นนี้เราหลงเงาหลิมเงา นี่จับตัวจริงได้แล้ว ที่นี้พอผ่าน เราพูดเอา
ตอนผ่านเลย ตอนที่ปฏิบัติหน้าที่เรื่องราคะกับอสุภะอันนี้พูดเพียงแค่นี้ก่อน ไม่พูดให้
มากไปกว่านี้ ให้ผู้ปฏิบัติกำหนดเอาเองนะ เราจะพูดเรื่องทางผ่านต่อไปนะ

ที่นี้พอมันหมดจิงหวะ อสุภะนี้หมดจิงหวะแล้ว ให้เราตั้งอันนี้แหละตั้งอสุภะ
ขึ้นมา ที่เราเคยได้เหตุได้ผลประจักษ์หัวใจแล้ว ตั้งครั้งนี้ฝึกซ้อม เอ้าฝึกซ้อม เอ้าอันนี้
เป็นหินลับปัญญาเลย ฝึกซ้อมเรื่อย มันจะละเอียดเข้าไป ๆ ตั้งขึ้นแล้วกำหนดนี้บิ๊บเข้า
ปุ๊บ ๆ ๆ ต่อไปก็ค่อยเร็วเข้า ๆ สุดท้ายหมด นี่แหละเรียกว่าฝึกซ้อม สติปัญญาจากนี้ไป
แล้วจะเป็นสติปัญญาอัตโนมัติ ส่วนสติปัญญาพิจารณาทางอสุภะอสุภังนี้ยังไม่เป็น
อัตโนมัตินะ มันเป็นซุลมุนวุ่นวาย จะเรียกว่าอัตโนมัติยังไม่ได้ พอผ่านอันนี้ไปแล้วที่นี้
มันอาศัยอันนี้ละเป็นเครื่องฝึกซ้อม แล้วจะเป็นอัตโนมัติหมุนเรื่อย ๆ ๆ

นี่ละพระอนาคามีที่ท่านถึงจุดนี้แล้วท่านจึงว่าไม่กลับมาเกิดอีก จะเกิดได้
อย่างไรก็มันรู้ชัด ๆ ก็มีแต่ฝึกซ้อมให้มันเลื่อนขึ้นละเอียดเข้าไป ๆ นี่ละอวิหา อดปปา
สุทฺธสสา สุทฺธสสี คือการฝึกซ้อมจิตอันนี้เอง มันจะละเอียดเข้าไป ๆ ควรขึ้นไหน ๆ มันจะรู้
ของมันเองเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงสุดท้ายของมันถึงเรื่องอันนี้หมด เรื่องวิธีฝึกซ้อมอะไร
มันหมด นี่ก็จะบอกอีกเหมือนกัน จนกระทั่งอวิชชา ถึงขั้นสุดท้ายแล้วก็ลงในอวิชชา
ขาดสะบั้นไปแล้วนี้จำไปหมดเลย ถึงขั้นไหนละที่นี้

นี่ละเรื่องวิธีปฏิบัติให้ท่านทั้งหลายจำเอานะ ผมพูดตามลำดับลำดับแห่ง
ภาคปฏิบัติที่ตัวเองได้ปฏิบัติมาแล้วหายสงสัยเป็นลำดับลำดับ เป็นแบบฉบับแก่การ
สอนผู้อื่นได้โดยไม่สงสัยเลย เพราะเราปฏิบัติมาอย่างนี้ เป็นผลประจักษ์กับเรามาโดย
ลำดับลำดับหาสงสัยไม่ได้ เพราะฉะนั้นจึงกล้าที่จะนำมาสั่งสอนหมู่เพื่อนด้วยความ
แนใจไม่สงสัย นี่ละเรื่องอสุภะสำคัญมากนะ ขอให้ท่านทั้งหลายใช้เรื่องอสุภะอสุภังให้
มาก กามราคะอยู่จุดนี้นะ ต้องใช้อันนี้ให้มาก กามราคะนี้จะค่อยลดลง ๆ พอหลิมหลิมตา
ได้ ถึงมันยังไม่ขาดก็หลิมหลิมตาได้ จนกระทั่งถึงจุดมันขาดมันก็รู้อย่างนี้ ให้เอาอันนี้หนัก
จากนั้นไปก็ก้าวเข้าสู่สติปัญญาอัตโนมัติ จากสติปัญญาอัตโนมัติแล้วมหาสติมหาปัญญา
เชื่อมโยงถึงกัน อันนี้ไหลไปเลย นี่ละภาคปฏิบัติ

มรรคผลนิพพานอยู่ที่ไหน อยู่ที่ธรรมที่วินัยพระพุทธเจ้าสอน ที่พูดนี้เป็นธรรมล้วนๆ นี่ละอยู่ที่ธรรม นี่ละศาสดาองค์เอกอยู่ที่นี่ละ จำให้ตึนนะอยู่ที่วิธีปฏิบัติอย่างนี้ ให้ปฏิบัติตามที่ท่านสอน นี่ละศาสดาองค์เอกคือธรรมละที่นี้ องค์เอกอยู่ที่นี้ อะไรขาดไปๆ ศาสดาองค์เอกจะบอกขึ้นมาๆ เรื่อย วินัยเป็นรั้วกันๆ ศาสดาองค์เอกนี้เป็นธรรมฝึกซ้อมนี้ให้ดีๆ จิตกระจำงออกมาๆ ส่วนวินัยเรารักษาด้วยดีไม่มีปัญหาอะไรละนั่น เรื่องวินัยไม่ได้ไปซื้อสุกะอสุกัังอะไรละ วินัยเป็นวินัย ห้ามไม่ให้ล่วงเกินสิกขาบทข้อนั้นข้อนี้ ไม่ให้ล่วงเกินเรารู้กันแล้ว เราไม่ล่วง แต่เรื่องธรรมละเอียดกว่านั้น พิจารณาเรื่องธรรมให้ขาดสะบั้นออกไปจากใจของเราละ เมื่อจิตถึงขั้นนี้แล้วจะเบิกกว้างแล้ว หมุนตัวขึ้นเรื่อย ๆ

จิตที่ขาดจากอสุกะอสุกัังในฐานะเบื้องต้นนี้เรียบบร้อยแล้ว มันจะเป็นล้าลือหมุ่นขึ้นเรื่อย ใหลังไม่มี เพราะฉะนั้นพระอนาคามีท่านจึงไม่กลับมาเกิดอีก มันบอกชัดๆ อยู่ในหัวใจ มีแต่หมุ่นขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งที่สุดฟาดวิชาขาดสะบั้นลงไปโลกจำไปเลย นี่ละภาคปฏิบัติ ท่านทั้งหลายอย่าไปหามรรคผลนิพพานที่ไหนดนะ ให้จำให้ดี ธรรมและวินัยที่เราปฏิบัติอยู่นี้แหละคือศาสดาองค์เอกคอยชี้แนะทางเราอยู่เสมอ อย่าให้ห่างจากนี้ นะ เรื่องธรรมของเราที่ไม่ชำนาญตรงไหน เอาให้ดี เช่นอย่างพิจารณาฝึกซ้อมอสุกะอสุกััง เพราะกิเลสตัณหาแกมกิเลสนี้หนักหน่วงมากที่เดียวนะ แหม ไม่มีอะไรที่จะกุดจะถ่วงมากกว่าแกมกิเลสราคะตัณหานะ กุดถ่วงมากกล่อมมากด้วยนะ สัตว์ทั้งหลายนี้ติดกันงอมไปเลยไม่มีวันพินคือตัวนี้แหละ มันกุดมันถ่วง เพลินด้วย ความทุกข์ก็เต็มอยู่ในอันนี้

ที่นี้เวลาพิจารณานี้เบาเข้าๆ เรื่องความทุกข์ความกุดถ่วงนี้ค่อยเบาไป ฟาดแกมกิเลสขาดสะบั้นลงไปแล้วความกุดถ่วงไม่มี มีแต่ติดขึ้นข้างหน้าเรื่อย ติดสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ นี่ที่ว่าไม่กลับมาเกิดอีก ก็คือกิเลสตัวนี้เองพาให้เกิดให้ตาย กุดถ่วงให้เกิดภพนั้นภพนี้คือแกมกิเลส พอตัวนี้ขาดสะบั้นไปจากใจแล้วจิตนี้เหมือนล้าลือขึ้นไปเรื่อย ๆ ยิ่งฟาดวิชาขาดสะบั้น นั้นแหละจอมแห่งไตรภพอยู่ที่นั่น ขาดสะบั้นแล้วไม่ต้องถามใครพูดแล้วสารุทันที่เลย พระพุทธเจ้าประทับอยู่ข้างหน้าก็ไม่ทูลถาม ธรรมอันเดียวกัน อย่างเดียวกัน ท่านสอนเพื่อให้รู้อย่างนี้ เมื่อรู้อย่างนี้แล้วจะไปสงสัยที่ไหนด สนฺทิฎฐิโก ประกาศปางขึ้นมาแล้ว เป็นพระโอราบทอันเด็ดขาดของพระพุทธเจ้าเสียด้วย นั่นละท่านจึงไม่มีถามกัน พระสาวกองค์ไหนไม่เคยไปทูลถามพระพุทธเจ้าเมื่อบรรลุธรรมถึงที่สุดนี้แล้วเป็น สนฺทิฎฐิโก เต็มภูมิ ๆ

ให้ตั้งใจปฏิบัตินะ เวลานี้ผู้ที่จะทรงมรรคทรงผลมันน้อยลง ก็เพราะผู้ปฏิบัติสนใจปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัยเพื่อความพ้นทุกข์ มีน้อยลงเป็นลำดับลำดับานะ

ต่อไปจนจะไม่มีนะ มันจะหมดไปๆ คำว่าศาสนาคือคำสอนของพระพุทธเจ้าคงเส้นคงวาหนาแน่น ในคัมภีร์ก็เต็มไปหมดมันก็เป็นเหมือนแบบแปลนแผนผังนั่นเอง เราไม่หยิบยกออกมาทางมาประพฤติปฏิบัติตามธรรมที่ท่านสอนไว้ มันก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร มีแต่ความจำเฉยๆ ผู้ใดเรียนก็จำได้ ผู้หญิงผู้ชายเด็กผู้ใหญ่เรียนจำได้ทั้งนั้น ไม่ว่าจะทางโลกทางธรรมเรียนอะไรจำได้ทั้งนั้น แต่มันมีแต่ความจำ ไม่มีความจริงเพราะไม่ปฏิบัติ ถ้ามีการปฏิบัติแล้วความจริงจะรู้ขึ้นมาเห็นขึ้นมาเรื่อยๆ

เหมือนเขาปลูกบ้านปลูกเรือน เอาแปลนมากางแล้ว เอ้า จะทำอะไรเอาดีกลหลังไหนขนาดไหน ดูแปลนฉบับนี้ เอาที่นี้ขุดดินขุดอะไรขึ้นไปเรื่อยๆเอาแบบไหนๆ วางรากวางฐานตามแปลน มันก็ค่อยปรากฏเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาๆ จนเป็นบ้านเป็นเรือนสมบูรณ์แบบตามแปลนนั่นแลเพราะแปลนถูกต้องแล้ว นี่แปลนของพระพุทธเจ้าเป็นสวางกชาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้วยิ่งกว่าคนมีกิเลส ของเขาเขาก็รับรองของเขาอยู่แล้วตามสมมุตินิยม ทางวิมุตติธรรมนี้ก็สอนตั้งแต่ต้นจนกระทั่งถึงนิพพานถูกต้อง เป็นสวางกชาตธรรมตลอดนะ ให้พากันตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ

ผมยิ่งหวังยิ่งใยหมู่เพื่อนมาก จะเป็นจะตายเท่าไร ธาตุชั้นธัมมอยู่อย่างนี้แหละดูเอานะ เวลาอยู่กับโลกก็ปฏิบัติไปตามโลกตามสงสาร สำหรับจิตนี้ผ่านไปหมดแล้วพูดให้ฟังให้ชัดอย่างนี้นะ ไม่ว่าบาปบุญอับดีชื่อนั้นชื่อนี้อย่างนี้เป็นสมมุติทั้งหมด จิตนั้นเลยหมดแล้ว ถ้าจะปฏิบัติตามจิตนั้นก็ต้องหมายถึงว่าธาตุชั้นธัมมผ่านไปหมดแล้ว แต่เมื่อมีธาตุชั้นธัมมอยู่ โลกก็เรียกว่ามีสมมุติอยู่เต็มตัวของเรา เรามีสมมุติเต็มตัวของเรา การปฏิบัติหลักพระวินัยก็ต้องปฏิบัติให้เต็มตัวของเราที่มีสมมุติ ท่านห้ามข้อไหนๆ อย่าไปข้ามไปเกิน เสริมท่านด้วยความยอมรับความจริงๆ ท่านว่าผิดถูกประการใดเราก็ปฏิบัติตามนั้น

เพราะฉะนั้นพระอรหันต์ท่านถึงไม่เคยข้ามเกินพระธรรมวินัยนะ ท่านปฏิบัติด้วยความสวยงามเวลามีธาตุมีชั้นธัมมอยู่ ถ้าเป็นหลักธรรมชาติแล้วท่านจะเป็นโทษเป็นกรรมที่ไหนจิตของท่าน แต่กิริยานี้มันหากขัดกันอยู่ จิตที่บริสุทธิ์แล้วมาครองชั้นธัมมแล้วจะพาชั้นธัมมไปทำสู่มีสู่หมั่นนี้จิตอันนั้นไม่ลงนะ เพราะยังรับผิดชอบกับชั้นธัมม รับผิดชอบต้องทำให้ถูกต้องตามหลักธรรมหลักวินัย การปฏิบัติรักษาสิกขาบทวินัยน้อยใหญ่ ท่านจะเป็นเหมือนพวกเราๆ ท่านๆ เพราะธาตุชั้นธัมมมีโดยสมบูรณ์ การปฏิบัติรักษาให้เพื่อความสวยงามตามโลกสมมุติในเวลามีธาตุชั้นธัมมอยู่ ก็ต้องปฏิบัติให้สวยงามสมบูรณ์ ท่านจึงไม่มีองค์ใดที่จะข้ามเกิน นี่เป็นขั้นหนึ่งนะ แต่ส่วนจิตนั้นไม่ต้องพูดแล้ว หมดปัญหาตั้งแต่กิเลสขาดสะบั้นลงไปหมด บาปบุญที่ไหนไม่มีเลยละ เลยไปหมดแล้ว

ขั้นนี้เป็นเรื่องของสมมุติ ก็จิตของเรามันยังครองขั้นอยู่ที่นี่ ก็เรียกว่าเรายังอยู่ในวงสมมุติอยู่ ต้องปฏิบัติรักษาสมมุติให้สวยงาม ตามหน้าที่ตามแบบฉบับของพระเจ้า จะมาตำหนิติเตียน จิตเป็นอันหนึ่ง ร่างกายไปทำเหมือนลิงเหมือนค่างเหมือนสัตว์นรกอย่างนั้นไม่ได้ มันเข้ากันไม่ได้กับจิตที่บริสุทธิ์ จิตที่บริสุทธิ์รักษาลึ่งที่จิตบริสุทธิ์ ซึ่งยังครองกันอยู่นั้นให้สวยงามเสมอกันไป นี่ละเรื่องราวมันเป็นอย่างนี้นะ ลองไปทำอย่างนั้นดูซิ จิตที่ว่าบริสุทธิ์ๆ หากจะมีเครื่องค้ำกันอยู่ในนั้นให้รู้จนได้นั้นแหละ นั่นแสดงว่าไม่เหมาะ ทำอย่างไรเหมาะ ก็ปฏิบัติตามสวากขาตธรรม รักษาพระวินัยให้ได้ไม่ว่าชั้นใดภูมิใดของจิตของใจถึงขั้นอรหัตต์หากรักษาให้ดีเหมือนกันหมด เพราะเคารพพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าทรงทราบไว้หมดแล้ว ถ้าหากว่าควรจะทำลายอะไรๆ พระพุทธเจ้าจะบอกไว้ก่อนแล้ว เอ้า เธอเป็นพระอรหัตต์แล้วจะทำอะไรก็ทำได้นะไม่เคยมีพระพุทธเจ้าองค์ใด ใครจะรู้ความสวยงามความเหมาะสมยิ่งกว่าศาสดา ก็เราเป็นสวากขาตของท่าน เมื่อเป็นขึ้นมาแล้วเป็นลิงเป็นค่างไปในร่างทั้งหลายความเคลื่อนไหวใช้ไม่ได้นะ จิตว่าบริสุทธิ์ใครจะไปเชื่อ แน่ะ มันเป็นอย่างนั้นนะ คือจิตบริสุทธิ์กับธรรมชาติเหล่านี้ความกลมกลืนกันนี้ด้วยความสวยงาม ระหว่างจิตวิมุตติกับขั้นที่มีอยู่นี้ ปฏิบัติกันด้วยความถูกต้องดีงามนี้ถูกต้อง เป็นอย่างนั้นนะ

ขอให้พากันตั้งอกตั้งใจปฏิบัตินะ เอาให้ได้ทรงมรรคทรงผล ธรรมพระพุทธเจ้านี้เป็น อกาลิโกๆ ศาสดาให้ติดแนบกับจิตเรา นี่ละเราผู้ที่จะทรงมรรคทรงผล คือผู้มีศาสดาติดแนบ พระธรรมและพระวินัย จากนั้นมีสติธรรม ปัญญาธรรม วิริยธรรม เอาหนุ่กันเข้ากลมกลืนกันอยู่ในศาสดาพระธรรมพระวินัยนี้แหละ ผู้นี้แหละจะเป็นผู้ตัดดวงเอามรรคผลนิพพาน ไอ้คนที่มันพูดว้อๆ แว้วๆ มันไม่ได้ทำ มันก็เหมือนหมาเห่าถานนั่นแหละ มันกินอะไรอยู่ในถานมันก็เห่าถานไปอย่างนั้น กินก็กินถานนั่นแหละ เห่าก็เห่าถาน พวกสกปรกเป็นอย่างนั้น แล้วท่านผู้ไม่กินถานเป็นอย่างไรมันก็รู้อยู่เอง

ใครจะว่าอะไรช่างเขาซิ กิเลสมันเอาของดีมาพูดอะไร มันต้องมีแต่การคัดค้าน ต้านทานการลบล้างผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบได้ของดีของดีมาจากการปฏิบัติดีของตัวเอง พูดออกมาไม่ได้นะ กิเลสตัวนรกจกเปรตนี้มันจะคัดค้าน หาวาโอ้อวดว่าอย่างนั้นอย่างนี้ไปหมด นี่เรื่องของกิเลสทั้งนั้นโงมตีธรรม ตัวมันสร้างความชั่วช้าลามกอยู่มาตั้งก็กับก็กลบทำสัตว์ให้ตกนรกหมกไหม้นี้คือตัวไหนถ้าไม่ใช่ตัวกิเลส มันหยาบโลนขนาดไหน มันโหดร้ายขนาดไหนไม่เห็นได้ตำหนิมัน แต่ธรรมนี้เป็นเครื่องรื้อขนสัตว์โลกให้หลุดพ้นจากทุกข์เป็นลำดับลำดับจนกระทั่งถึงนิพพาน มันเสียหายที่ตรงไหนกิเลสจึงมาเห่าว้อๆ ให้จำเอานะคำนี้

เรื่องความสกปรกมีอยู่ทุกหย่อมหญ้า เวลานี้ก็เลสมันยิ่งหนาแน่น กิริยาที่แสดงออกมาคัดค้านต้านทานธรรมและลบล้างธรรม ยิ่งหนาแน่นขึ้นนะ อย่าไปสนใจกับมัน พวกส้วมพวกถ่าน ศาสดาองค์เอกอยู่กับเราพอแล้ว ศาสดาองค์เอกต่างหากที่น่าสัตว์ให้พ้นจากทุกข์ พวกส้วมพวกถ่านคือกิเลสไม่นำใครให้พ้นจากทุกข์ มีแต่พาให้จมอยู่ในทุกข์ จับให้ตีค้ำนี้ละ ใครจะว่าอะไรก็ตามอย่าไปสนใจนะ โลกนี้เป็นโลกสกปรกโสภณสุดยอดแล้ว

พอพูดอย่างนี้มันอดคิดไม่ได้นะ มันเป็นอยู่ในจิตคือมันจำอยู่อย่างนั้นทั้งคืนทั้งวันไม่ว่าเวลาไหน ไม่มีอะไรเข้ามาเกี่ยวข้องกับเลยนะ นี่จึงว่ามันหายสงสัย พอทุกอย่างไม่มีอะไรที่จะเข้ามาทวนใจเลย ตั้งแต่ขณะที่กิเลสอวิชชาขาดสะบั้นลงไปจากใจ วางไปหมดเลย สว่างจ้าไปหมด เป็นแต่เพียงว่าจะนำมาพูดได้เท่าที่โลกสมมุติทั้งหลายยอมรับได้เชื่อได้ขนาดไหน นำออกมาแสดงตามนั้นเท่านั้น เวลาเจ้าของปฏิบัติแล้วรู้มันก็จะรู้เอง ควรไม่ควรขนาดไหนมันจะรู้ด้วยกันทุกคนนั่นแหละ ผู้ทำนรู้ไปแล้วท่านก็นำออกมาสั่งสอนสัตว์โลกเท่าที่สัตว์โลกจะพอยึดได้ในธรรมชั้นใด ๆ ก็สอน อย่างที่พูดนี้แล้ว

ผมช่วยโลกมาได้ห้าปีนี้ก็แกงหม้อใหญ่ ๆ ฟังซิ มันพอเหมาะพอดีกับแกงหม้อใหญ่นี้เท่านั้นให้เลยกว่านี้ไม่ได้ นอกจากมีผู้ปฏิบัติเพื่ออรรถเพื่อธรรมสูงกว่านี้ขึ้นไป แกงหม้อเล็กจะเริ่มออกรับกันทันที ๆ ถ้าผู้ที่ควรจะไปได้นี้แกงหม้อจืดออกมาเลยอย่างนั้นแหละ มีอยู่ในหัวใจแต่ที่จะออกมาให้เป็นประโยชน์แก่โลก ต้องคำนึงถึงโลกว่ามีกำลังวังชานาไหน พอที่จะเอาได้ ให้มีกฏมีเกณฑ์นะพระเรา ให้ระมัดระวังรักษาตนเองอย่าให้มีการกระทบกระเทือนกันเป็นอันขาดนะ กิเลสตัวกระทบกระเทือนตัวโกรธตัวเคียดแค้นหรือทะเลาะเบาะแว้งกันนี้หยาบโลนที่สุด อย่าให้มีในวัดเรา ซึ่งเป็นวัดปฏิบัติ จะกำจัดหรือฆ่ากิเลสตัวหยาบช้ำลามกนี้ให้ขาดสะบั้นในใจ อย่ามาสั่งสมมันด้วยความยินดีให้เกิดความทะเลาะเบาะแว้งกันนี้ฟังไม่ได้เลยนะ อันนี้เลวมากทีเดียว

พอมันแยบออกไปจะคิดไม่ดีกับผู้ใด นี่แหละความคิดอันนี้มันเกิดขึ้นจากเราแล้ว มันเป็นภัยต่อเราแล้ว จะไปเผาคนอื่นอีก ให้รู้มันทันที ดับมันทันที อย่างนั้นจึงเรียกว่าผู้ปฏิบัติธรรม รู้ซึ้งที่มันเกิดขึ้นจากใจเพราะกิเลสอยู่ที่ใจ อะไรมันคิดขึ้นมาหงุดหงิดขึ้นมากับบุคคลผู้ใดพระองค์ใดก็ตาม พอหงุดหงิดขึ้นมา นี่กิเลสตัวนี้ออกแล้วนะ ถ้าปล่อยมันจะไปใหญ่ นะ ตีหัวมันลงทันที ๆ แล้วจะไม่มีเรื่องอะไร ดีไม่ดีฟาดมันขาดสะบั้นไปจากใจแล้วไม่มีอะไรมาหงุดหงิด ท่านผู้สิ้นกิเลสแล้วเรื่องเหล่านี้ไม่มี ท่านจึงบอกว่าสิ้นกิเลส ถ้าลงมันยังมีอยู่จะเรียกว่าสิ้นได้อย่างไร

เสียงนี้จะแผดเผาเหมือนฟ้าดินถล่มก็ตาม ก็มีแต่พลังของอรรถของธรรมที่ออกตามน้ำหนักของธรรม ควรจะออกขนาดไหนเท่านั้นเอง ไอ้เรื่องกิเลสที่จะมาแทรกกว่ามีความโมโหโง่งงอย่างไร ถ้าว่ายังมีอยู่นั้นจะเรียกว่าสิ้นกิเลสได้อย่างไร มันไม่มี มีแต่พลังของธรรมพุ่งๆ พลังของธรรมออกหนักเท่าไรกระเทือนถึงร่างกาย เสียงแผดเสียงเผาอย่างผมทุกวันนี้มันเป็นเรื่องโรคหัวใจ ถ้ารุนแรง คือธรรมมันออกแรงมันกระเทือนเวลาธรรมผิงออกมาที่กำลังมันจะแรง ลมก็แรง อะไรก็แรง สะท้อนเข้ามาสู่ใจเหนือนั้น ได้ระวังทุกวันนี้ เพราะชั้นนี้เป็นเครื่องมือของใจ เมื่อชั้นนี้เป็นอย่างไรแล้วก็ต้องได้ดูแลคำนึงอยู่เสมอ

ไอ้เรื่องที่ว่ากิเลสตัวไหนมันจะมาแสดงนั้นเรียกว่าไม่มี จะหาเท่าไรให้มีมันไม่มีก็เรียกว่ามันสิ้นจะว่าไง แล้วท่านก็ไม่สงสัย สงสัยอะไรขาดสะบั้นลงไปในขณะที่นั้นแล้วเหมือนฟ้าดินถล่ม อวิชชาขาดสะบั้นลงไป เผาศพมันเรียบร้อยแล้วด้วย กุสลา ธมมา ความฉลาดแหลมคมของสติปัญญา แล้วตัวไหนมันจะมาทำทนายอีกได้ละกิเลส หมดนั้นละท่านหมดๆ อย่างนั้นนี่นะ ไม่ใช่ว่าหมดแบบเสกสรรเอาเฉยๆ ให้มันหมดไปจากใจของเจ้าของ สนุทธิฎีกา จะประกาศขึ้นด้วยกันทั้งนั้นแหละ

ให้พากันตั้งอกตั้งใจทำหน้าที่การงานของพระโดยสมบูรณ์ วัตน์ผมได้พยายามที่สุดแล้วเรื่องหน้าที่การงานอะไรที่ไม่จำเป็น ไม่ให้เข้ามาเกี่ยวข้องรบกวนพระนะ ผมทำหน้าที่ของโลกช่วยโลกผมก็ช่วยไป นอกจากมันเป็นความจำเป็นก็ขอร้องจากพระให้ไปช่วยเป็นกาลเป็นเวลา ผมรักสงวนพระมากนะ คิดดูซิบริเวณนี้ใครเข้าไปได้เมื่อไร ให้อยู่ในบริเวณศาลา บริเวณข้างในเป็นสถานที่บำเพ็ญของพระไม่ให้เข้าไปกวน นอกจากคนที่รับใช้พระไปมานั้นก็เป็นอีกประเภทหนึ่ง ส่วนคนภายนอกที่จะไปจู้จ้านอย่างนั้นไม่ได้ ผมเอาอย่างหนักเลยนะ ดุเลยเที่ยว เขียนไว้แล้วเห็นไหมนั้น เขียนไว้เพื่อใครอ่านละ นี่ละเป็นอย่างนั้น เราชักสงวนหมู่เพื่อน ผมจะทำงานการเพื่อโลกเพื่อสงสาร ก็เพื่อโลกเพื่อสงสารจริงๆ เรื่องอรรถเรื่องธรรมนี้ต้องคงเส้นคงวาหนาแน่นอยู่กับพระกับเถระนะ ไม่ยอมให้ลดหย่อนผ่อนผัน ให้อ่อนแอเพื่อกิเลสจะเข้าเหยียบหัวใจได้นะ ได้พยายามเต็มกำลังความสามารถ ขอให้พากันตั้งอกตั้งใจด้วยกันทุกองค์ๆ นี่พระก็มีจำนวนมากๆ ขึ้นทุกวัน

โห เรื่องใจนี้อัศจรรย์จนกระทั่งถึงพระพุทธเจ้าท้อพระทัย มันเป็นขึ้นในหัวใจดวงใดก็รู้อเอง อย่างที่เมื่อเช้านี้ถึงอุทานออกมาอย่างว่า มันเป็นเองนะ ใครจะไปวัดรอยพระพุทธเจ้า พลังแห่งความผาดโผนของจิตที่แสดงขึ้นมาแปลกประหลาดอัศจรรย์ พุ่งขึ้นมาเลยมันก็ออกของมันได้ เป็นอย่างนั้นละอัศจรรย์ขนาดไหน มันถึงเป็นได้อย่างนั้นละ ให้ตั้งใจปฏิบัติทุกองค์ๆ ไม่ว่าชาติขึ้นวรรณะใดให้ชื่อว่าคน ให้ชื่อว่าสัตว์โลก

เหมือนกันหมด ไม่มีใครไปสำคัญมั่นหมายว่าชาตินั้นวรรณะนี้ ชาตินั้นชาตินี้ อย่าเอามา
 ยุ่งกับมนุษย์เรา สัพพะ สตุตา อันว่าสัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย
 ด้วยกันหมดทั้งสิ้น มีเจตนาหวังอรรถหวังธรรมด้วยกัน เอ้า ปฏิบัติเพื่อความเป็นธรรม
 เหมือนกันหมด

ลูกแม่เดียวกันทะเลาะกัน พระที่มีความตั้งอกตั้งใจด้วยกันแล้วจะไม่มีการ
 ทะเลาะกันเลย นิมเหมือนอวัยวะเดียวกัน นี้จะอยู่ด้วยกันได้ ถ้ามีธรรมอยู่ด้วยกันได้
 หมด ถ้ามีกิเลสแล้วแตกได้นะ มีน้อยมีเท่าไรดูถูกเหยียดหยามกัน แล้วดูถูกไปหลาย
 แบบหลายฉบับ กิเลสพิสดารมากอย่าให้มันเอื้อมออกมาได้นะ เอาธรรมตีหัวมันลงไป
 สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้น อย่าให้เข้ามายุ่งกับวงปฏิบัติธรรมเพื่อสังหารกิเลส
 นะ

เอาละวันนี้พูดเพียงเท่านี้ละ เห็นสมควร พูดไปพูดมาก็รู้สึกเหนื่อยๆ

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาทุกวัน ได้ที่
www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th